

TRIBUNA
JOAN CARRERA

Recull de premsa

Convidada: Santiago Agrelo

Grup Sant Jordi
de defensa i promoció
dels drets humans

EL PUNT **AVUI+**

RELIGIÓ

L'arquebisbe emèrit de Tànger, a la Tribuna Joan Carrera

Mireia Rourera
BARCELONA

L'arquebisbe emèrit de Tànger, Santiago Agrelo, un franciscà molt crític amb les polítiques d'estrangeria i que sovint s'ha manifestat en contra de les tanques amb concertines a les fronteres de Ceuta i Melilla, serà el proper convidat a la Tribuna Joan Carrera. Agrelo oferirà el 18 de juny la conferència *Migrants, una realitat a la llum de la fe* en el decurs d'un dinar col·loqui que es farà en un restaurant cèn-

tric de Barcelona. Aquesta serà la vuitena edició de la Tribuna Joan Carrera, organitzada pel Grup Sant Jordi en Defensa dels Drets Humans i El Punt Avui i que té el suport de més d'una vintena d'entitats socials i de cristians de base. L'objectiu d'aquests col·loquis és analitzar la situació actual del cristianisme a Europa i al món, difondre les experiències de diàleg, comunicació i participació social, en definitiva, potenciar la presència del fet religiós en la societat catalana.

Doctor en sagrada teologia i especialitzat en litúrgia, l'arquebisbe emèrit de Tànger va ser visitador general i president de diversos capítols provincials dels franciscans i d'institucions eclesials de Roma, Jerusalem i Venècia. Va participar en la preparació i edició del diürnal i del leccionari en llengua gallega. L'acte serà presentat per Mar Galceran, doctora en pedagogia i màster d'espiritualitat transcultural.

La darrera convidada, el mes de març, va ser Mar-

git Eckholt, expresidenta de l'Associació Europea de Teologia Catòlica, que va parlar sobre la sinodalitat i el debat sobre el protagonisme de la dona a l'Església. Anteriorment els convidats a aquesta tribuna van ser el cardenal de Rabat, el jesuïta criat a Badalona Cristóbal López; el teòleg Jesús Martínez Gordo; la sotssecretària del Sínode dels Bisbes, Nathalie Becquart; l'arquebisbe de Lima, Carlos Castillo; el teòleg Wilhelm Danka, i el polític cristià i comunista Javier Madrazo.

Les inscripcions per poder assistir al debat ja estan obertes (info@tribunajocancarrera.cat). ■

L'arquebisbe emèrit de Tànger, Santiago Agrelo, pròxim convidat a la Tribuna Carrera

Description

Amb el títol de “Migrants, una realitat a la llum de la fe”, el dinar-col·loqui que es portarà a terme durant la vuitena edició de la **Tribuna Joan Carrera**, el pròxim 18 de juny, comptarà amb la presència de **Santiago Agrelo**, religiós franciscà i arquebisbe emèrit de Tànger.

Nascut el 1942 a Rianxo, a la província de la Corunya, i doctor en Sagrada Teologia, va ser elevat a l'episcopat per Benet XVI quan era rector a la diòcesi d'Astorga i professor a l'Institut Teològic de Compostel·la. Considerat com una **veu crítica amb les polítiques d'estrangeria** de governs com el de Mariano Rajoy a Espanya (2016-2019), s'ha mostrat contrari públicament a les tanques amb concertines que hi ha a les fronteres de Ceuta i Melilla. A més, Agrelo ha actuat com a visitador general i president de diversos capítols provincials dels franciscans, així com d'institucions eclesials de Roma, Jerusalem i Venècia.

Santiago Agrelo serà presentat per [Mar Galceran](#), la qual ha cursat un doctorat en Pedagogia i un màster d'Espiritualitat Transcultural. La presentadora, a més, ha tingut una estreta vinculació amb diverses institucions socials, pastoral i docents, com ara el Lloc de la Dona-Germanes Oblates, l'Institut de Ciències Religioses de Barcelona, el Centre Cristià dels Universitaris i el Secretariat de Teologia a la Universitat. Membre de la junta de la Germandat de Poblet i del Grup Sant Jordi, Galceran treballa a Càritas.

Les inscripcions, obertes fins a l'**11 de juny**, es poden fer a través d'aquest [enllaç web](#). En les anteriors edicions, per aquest espai de diàleg i reflexió han passat personalitats rellevants de l'àmbit de la religió: és el cas de [Nathalie Becquart](#), sotsecretària de la Secretaria General del Sínode; de [Jesús Martínez Gordo](#), teòleg i escriptor; de [Javier Madrazo](#), expolític i militant de la Germandat Obrera d'Acció Catòlica (GOAC), i, recentment, de [Margit Eckholt](#), expresidenta de l'Associació Europea de Teologia Catòlica.

La Tribuna Joan Carrera és una iniciativa conjunta del **Grup Sant Jordi**, del diari **El Punt Avui** i de **20 entitats i institucions** d'Església catalana que signen aquest missatge. L'objectiu dels col·loquis és analitzar la situació actual del cristianisme a Europa i al món, difondre les experiències de diàleg, comunicació i participació social i, en definitiva, potenciar la presència del fet religiós en la societat

catalana.

Category

1. Drets humans

Tags

1. Tribuna Joan Carrera

Date Created

24 de maig de 2024

Author

jordi-pacheco

Tendrá lugar el 18 de junio en Barcelona para hablar sobre la realidad de los migrantes

Santiago Agrelo, protagonista de la octava sesión de la Tribuna Joan Carrera

El arzobispo franciscano Santiago Agrelo

El franciscano y arzobispo emérito de Tánger, Santiago Agrelo, protagonizará la octava sesión de la Tribuna Joan Carrera, que se celebrará el próximo martes 18 de junio, de dos a cuatro de la tarde, en una comida-coloquio en el restaurante Pomarada, de Barcelona (Paseo de Gracia, 78 principal)

08.06.2024 | RD

El franciscano y arzobispo emérito de Tánger, **Santiago Agrelo**, protagonizará la octava sesión de la Tribuna Joan Carrera, que se celebrará el próximo martes 18 de junio, de dos a cuatro de la tarde, en una comida-coloquio en el restaurante Pomarada, de Barcelona (Paseo de Gracia, 78 principal).

El viaje de tus sueños, con RD

Enviar

Imprim

HAZTE SOCIO/A

"Crítico con las políticas de extranjería, ha mostrado reiteradamente su oposición a las vallas con concertinas en las fronteras de Ceuta y Melilla. Doctor en Sagrada Teología, especializado en Liturgia. Fue visitador general y presidente de varios capítulos provinciales de los franciscanos y de instituciones eclesiales de Roma, Jerusalén y Venecia. Participó en la preparación y edición del diurnal y del leccionario en lengua gallega", según la presentación de los organizadores, que apunta que **su disertación será sobre "Migrantes, una realidad a la luz de la fe"**.

Tribuna Joan Carrera

La Tribuna Joan Carrera es una iniciativa conjunta del Grupo Sant Jordi, del diario El Punt Avui y de otras 22 entidades e instituciones cristianas y cuyo objetivo con estos coloquios "es analizar la situación actual del cristianismo en Europa y en el mundo, difundir las experiencias de diálogo, comunicación y participación social y, en definitiva, **potenciar la presencia del hecho religioso en la sociedad catalana**".

Para la inscripción, hasta el 11 de junio, se ha de rellenar este [formulario de inscripción](#).

Enviar

Imprim

Santiago Agrelo: “M’indigna la indiferència davant la tragèdia de milers de migrants morint cada dia”

Catalunya Religió Dt. 18/06/2024

TRIBUNA JOAN CARRERA | L'arquebisbe emèrit de Tànger, el franciscà **Santiago Agrelo**, ha estat el protagonista de la **vuitena edició** de la Tribuna Joan Carrera, on ha compartit la seva preocupació per la crisi migratòria que afecta milers de persones arreu del món. “M’indigna la indiferència que

En la seva intervenció, el religiós ha criticat durament la "ignominiosa campanya de desinformació que hi ha a les fronteres" i ha insistit en el paper dels cristians i de l'Església per fer front a aquesta mirada contrària a la migració. "A Europa hem posat el cartell de prohibit el pas, i els migrants són ignorats i invisibilitzats. Això és el contrari del que diuen les nostres arrels cristianes".

Davant aquesta situació, Agrelo considera que, especialment des d'una visió cristiana, "no podem deixar apartada a casa la mirada de Jesús sobre els pobres, i no podem deixar de portar llum a aquells qui ho necessiten". De la mateixa manera, creu que no es pot separar l'acció política i la fe processada, tal com s'està fent amb la crisi actual.

Alhora, ha reflexionat sobre el nostre paper en les migracions, recordant que és precisament en les societats més avançades on es globalitza la indiferència davant el sofriment dels pobres. "Mai ajudarem els pobres si no ens veiem nosaltres en ells. No ens tanquem a la nostra pròpia carn". De fet, s'ha mostrat crític amb aquells sectors de l'Església que en comptes d'agafar el missatge acollidor de Crist, fomenten la visió excloent del migrant. "La tragèdia del poder excloent és assenyalar l'altre com algú que ve a ocupar el teu lloc".

Finalment, Agrelo ha convidat a prendre's seriosament tot el que comporten les migracions, i ha assegurat, ja que com a cristians, "la nostra manera de situar-nos davant les migracions deixarà a la vista l'Església que som, i la nostra Església hauria d'estar compromesa fins a la mèdulla amb l'acollida dels migrants".

La Tribuna Joan Carrera és una iniciativa conjunta del Grup Sant Jordi, del diari El Punt Avui i d'una vintena d'entitats i

Santiago Agrelo: "M'indigna la indiferència davant la tragèdia de milers de migrants morint cada dia" | Catalunya Religió
difondre les experiències de diàleg, comunicació i participació social i, en definitiva, potenciar la presència del fet religiós en la societat catalana.

*Acció Social, Actes, Pensament, Vida Religiosa, Episcopat,
Barcelona, Tribuna Joan Carrera, Santiago Agrelo, Migracions*

El arzobispo emérito de Tánger, en la Tribuna Joan Carrera

Santiago Agrelo: "Me indigna la indiferencia ante la tragedia de que miles de migrantes mueran cada día"

Santiago Agrelo, en la tribuna Joan Carrera

El arzobispo emérito de Tánger ha valorado el papel de la Iglesia en la crisis migratoria y ha llamado a tomar conciencia de la tragedia que viven los migrantes

"Nunca ayudaremos a los pobres si no nos vemos nosotros en ellos. Nos encerramos en nuestra propia carne"

"Nuestra Iglesia debería estar comprometida hasta la médula con la acogida de los migrantes"

18.06.2024 | *Tribuna Joan Carrera*

El arzobispo emérito de Tánger, **Santiago Agrelo**, ha sido el protagonista de la octava edición de la **Tribuna Joan Carrera**, donde ha compartido su preocupación por la crisis migratoria que afecta a miles de personas en todo el mundo. **"Me indigna la indiferencia que muestra a tanta gente hacia una tragedia tan grande como es que miles de migrantes mueran cada día intentando encontrar una vida digna"**, ha asegurado.

Enviar

Imprimir

El viaje de tus sueños, con RD

HAZTE SOCIO/A

En su intervención, el religioso ha criticado duramente la "ignominiosa campaña de desinformación que existe en las fronteras" y ha insistido en el papel de los cristianos y de la Iglesia para hacer frente a esta mirada contraria a la migración. **"En Europa hemos puesto el cartel de prohibido el paso y los migrantes son ignorados e invisibilizados. Esto es lo contrario de lo que dicen nuestras raíces cristianas"**.

Santiago Agrelo, en la Tribuna Joan Carrera

Ante esta situación, Agrelo considera que, especialmente desde una visión cristiana, **"no podemos dejar aparcada en casa la mirada de Jesús sobre los pobres, y no podemos dejar de llevar luz a quienes lo necesitan"**. De la misma forma, cree que no se puede separar la acción política y la fe procesada, tal y como se está haciendo con la crisis actual.

Asimismo, reflexionó sobre nuestro papel en las migraciones, recordando que es precisamente en las sociedades más avanzadas donde se globaliza la indiferencia ante el sufrimiento de los pobres. **"Nunca ayudaremos a los pobres si no nos vemos nosotros en ellos. Nos encerramos en nuestra propia carne"**. De hecho, se ha mostrado crítico con aquellos sectores de la Iglesia que en vez de tomar el mensaje acogedor de Cristo, fomentan la visión excluyente del migrante. **"La tragedia del poder excluyente es señalar al otro como alguien que viene a ocupar tu sitio"**.

Santiago Agrelo, en la Tribuna Joan Carrera

Finalmente, Agrelo ha invitado a tomarse en serio todo lo que comporta las migraciones, ya que como cristianos , **"nuestra manera de situarnos ante las migraciones dejará a la vista a la Iglesia que somos, y nuestra Iglesia debería estar comprometida hasta la médula con la acogida de los migrantes"**.

Enviar

Imprimir

RELIGIÓ

El bisbe Agrelo demana obrir la mà i el cor a la immigració

Mireia Rourera

BARCELONA

“Jo abans d’anar a Tànger pensava com la majoria: que els immigrants s’han de limitar, que no pot ser que vinguin aquí en massa, que com se’ls pot deixar que saltin les tanques de Melilla i que mira, si es fan mal és culpa seva ... però va ser arribar al Marroc i veure la cara de la immigració, que no és altra que la cara de la pobresa, i em vaig transformar”, va explicar ahir l’arquebisbe emèrit de Tànger, Santiago Agrelo, en la vuitena edició de la tribuna Joan Carrera, una iniciativa conjunta del Grup Sant Jordi, del diari El Punt Avui. “Els cristians no podem deixar de ser l’evangeli per als pobres”, va reivindicar el bisbe emèrit, que lamenta el discurs “contra els immigrants” en el qual, va dir, “s’evita dir-los pobres, perquè ens sentiríem malament i culpables i, per contra, i per

El franciscà Santiago Agrelo va ser ahir el convidat de la vuitena edició de la tribuna Joan Carrera ■ JUANMA RAMOS

poder calmar la nostra consciència, els anomenem sense papers, irregulars o il·legals, que sembla una cosa dolenta i ens quedem més tranquils”. Agrelo, conegut per les seves crítiques a les polítiques d’estrangeria i la seva oposició a les tanques amb concertines a les fronteres de Ceuta i Melilla, va posar el dit a la llaga sobre la consciència dels cristians,

als quals va demanar que en siguin i, per tant, que “busquin el bé d’altri, com ensenyen els evangelis, i no el propi”. Va assegurar que ja no creu en cap polític i va criticar per xenòfobs els mitjans de comunicació de l’Església, la COPE i Trece TV, que tenen un discurs que relaciona l’immigrant amb la delinqüència i, per tant, “són poc cristians”. ■

Santiago Agrelo, fotografiat a Barcelona. | 'Flama'

L'arquebisbe emèrit de Tànger reflexiona a la Tribuna Carrera sobre "la migració a la llum de la fe"

Santiago Agrelo: “Les màfies no les creen els migrants, sinó els governs

amb les seves polítiques migratòries”

Jordi Pacheco

| 20 de juny de 2024

Des que el papa Francesc va acceptar la seva renúncia com a arquebisbe de Tànger l'any 2019, **Santiago Agrelo** (Rianxo, A Coruña, 1942) viu com un frare més a la comunitat franciscana de Santiago de Compostel·la. Aquesta quietud de la vida conventual contrasta amb el període de més de dotze anys que va viure a la diòcesi tangerina, on la seva denúncia de la situació dels migrants a la frontera sud d'Europa el va convertir en una veu incòmoda per a les autoritats. Precisament d'aquella experiència va parlar aquest dimarts 18 de juny a Barcelona com a convidat a la **vuitena edició de la Tribuna Joan Carrera**, on va fer una **reflexió** sobre “la realitat migratòria a la llum de la fe” i va recordar que “una Europa que posa el cartell de prohibit als migrants és contrària a les seves arrels cristianes”.

Fins al final del seu mandat com a arquebisbe de Tànger, vostè va ser una esperança i un consol per als milers de migrants que arribaven al territori diocesà, als quals va arribar a acollir fins i tot a la catedral. Com recorda aquells dies?

L'últim any que vaig estar allà hi va haver migrants acampats a l'atri de la catedral, efectivament, però al final allò es va convertir en un problema. Eren moments difícils pels migrants, nosaltres com a Església els donàvem seguretat, ja que allà la policia no podia entrar, però des del punt de vista higiènic no era bo. A més, vam constatar que dins del grup s'hi havia entrat la màfia per organitzar els viatges a través de l'estret de Gibraltar cap a la península, i allò per a nosaltres era inacceptable com a Església, malgrat que no ho podíem evitar perquè no sabíem qui eren els mafiosos.

Vostè va presentar la seva renúncia al Papa en complir 75 anys, però al final la seva sortida de Tànger es va precipitar. Com va ser?

Un dia vaig rebre una trucada de la nunciatura per dir-me que el govern del Marroc estava molest per unes declaracions meves sobre política migratòria i que a partir d'aquell moment m'havia d'abstenir d'emetre opinions. Va ser una ordre que en aquell país es podia entendre, perquè allà els cristians som convidats, però em semblava que no era coherent amb mi mateix callar davant d'una situació que havia de ser denunciada, no des del punt de vista de la política del Marroc, sinó de la situació de persones migrants que estaven patint. Llavors vaig dir a la nunciatura que si havia de callar, llavors m'havien de treure d'allà. I ho van fer en qüestió de dos mesos.

“La percepció social dels migrants canviaria si se’ls tractés com a persones pobres que necessiten ajuda” | Tribuna Joan Carrera

A la conferència ha explicat que, abans de la seva experiència a la diòcesi de Tànger, veia el tema de la immigració amb els prejudicis que podia tenir qualsevol altre ciutadà. Què el va fer canviar, un cop que es va instal·lar allà?

El que em va canviar va ser la trobada amb totes aquelles persones i prendre consciència del que realment estaven vivint. Si jo abans havia defensat que aquestes persones no tenien dret a saltar la tanca, un cop que vaig veure les condicions en què vivien, la precarietat de les seves vides, vaig entendre que no els quedava altre remei que buscar una sortida a aquella situació. Vivint com vivien allà i venint d'on venien, era normal que volguessin sortir cap a la

frontera i buscar-se la vida. Ningú té dret a impedir que una persona faci una cosa així.

Recorda alguna situació particularment dolorosa, de les moltes que va viure al costat dels migrants?

Un dia em van trucar des del despatx de Càritas per demanar-me que baixés immediatament. Tenien allà, assegut a terra, en posició fetal, un jove negre. Cap de les persones que hi havia al despatx —eren quasi totes dones— era capaç de treure-li una paraula a aquell noi: estava aterrit, totalment arraulit, com un fetus que es negava a néixer. Jo tampoc vaig ser capaç d'aconseguir fer-lo parlar, només ho va fer quan va venir una persona que parlava la seva llengua materna. Què havia viscut aquell noi? No ho vaig saber mai. Però el seu estat en aquell moment donava idea del terror, l'angoixa que pot assaltar-los en tantes etapes d'aquell maleït camí.

Des de la diòcesi, es feien distincions entre subsaharians i magrebins?

Allà l'Església diocesana té una presència en xarxa, en forma d'escoles de formació professional, d'alfabetització, per a capacitació de la dona en la societat... És una organització orientada al servei de la població marroquina. I, per altra banda, hi ha Càritas, que quan no hi havia encara migrants subsaharians s'ocupava únicament d'atendre la població marroquina més pobra. Quan jo vaig arribar a la diòcesi, Càritas ja atenia marroquins i subsaharians. La forta presència d'aquest segon grup va crear un conflicte no de competències entre ells: els marroquins consideraven que els subsaharians els treien d'alguna manera el que els pertanyia. Llavors vam considerar que era necessari dividir en dos el servei i atendre els grups per separat, no només per evitar conflictes innecessaris sinó per poder oferir un millor servei a tothom establint de la manera més adequada possible els nostres recursos, que eren pocs.

“L’Església hauria d’estar compromesa fins a la mèdul·la amb l’acollida dels migrants”,
va dir Agrelo. | Tribuna Joan Carrera

Aquí quan es parla d’immigrants es fa èmfasi en el fet que són “il·legals”, “irregulars”, que arriben massivament. Què implica el fet de fer servir aquesta terminologia?

La percepció social de les persones migrants canviaria si se les tractés com el que en realitat són: és a dir, persones pobres que necessiten ajuda. La paraula “irregular” o “il·legal” porta una càrrega negativa que busca que aquestes persones siguin percebudes com una amenaça. I no és així, els famolencs no són delinqüents.

Si, com s’ha dit, Europa necessita la població immigrant per salvar el seu dèficit estructural de mà d’obra, per què creu que es dona aquest altre discurs de rebuig a la immigració?

Això no té cap explicació racional, crec que és una percepció emocional vulgaritzada no sé per quin estrany poder. És com si hi hagués a l’ombra una mà que inoculara en la consciència aquesta mena de por al migrant, una por que està a les escoles, a les oficines i fins i al carrer, ja que fins i tot els captaires creuen que els immigrants venen a treure’ls el que és seu. No sé com es crea aquesta consciència, però sé que és necessari crear-ne una altra, i caldria començar per un canvi en el llenguatge, que sigui més objectiu.

Cada any, en la meva conferència episcopal al nord de l'Àfrica, em tocava "barallar-me" amb els germans bisbes perquè quan es tocava el problema de la immigració, sempre s'associava el tema amb la presència de les màfies. Sempre em vaig oposar amb totes les meves forces a vincular la migració amb les màfies, ja que les màfies les creen els governs amb les seves polítiques migratòries, no els immigrants. Per tant, el llenguatge és la primera batalla que cal guanyar, però això no es fa sense mitjans de comunicació independents.

Parlant de mitjans, vostè sempre s'ha mostrat crític amb la Conferència Episcopal Espanyola pel seu discurs contrari a la immigració.

He protestat moltes vegades per això. Recordo que en un cop vaig lamentar públicament que en una tertúlia de la COPE o 13TV —no recordo exactament en quin dels dos mitjans va ser— es carregués contra la immigració associant-la amb el terrorisme d'àmbit islàmic. I em va respondre l'aleshores secretari general de la CEE dient-me que com que jo era al Marroc, desconeixia el significat de la llibertat d'expressió. Vaig respondre dient que no era una qüestió de llibertat d'expressió sinó del que es donava a entendre a l'audiència d'aquests mitjans amb posicionaments així. No es tractava només que el periodista expressés lliurement la seva opinió sinó de l'Església, que li pagava perquè ho fes. Els mitjans de l'Església estan massa polititzats, i m'és igual que siguin de dretes, com ho són ara, que d'esquerres, com crec que no van ser mai. L'Església no pot estar implicada en la lluita dels partits polítics, hi ha d'estar per damunt, orientada al servei de la ciutadania i, sobretot, dels pobres.

Agrelo, en un acte de protesta per les morts de migrants a les fronteres.

Què es pot fer per millorar la vida de les persones immigrants que s'ho passa malament i que, malgrat tot, les passem de llarg quan ens les trobem al carrer.

Comprendc les dificultats en aquest sentit. Jo mateix, quan em trobo amb un immigrant al carrer no tinc res a dir-li. Ja m'agradaria que s'adrecés a mi per parlar o que jo em pogués adreçar a ell, però sovint també passen sense mirar-te, la qual cosa també denota una certa actitud defensiva. És difícil saber què puc fer, però si la meua manera de mirar-los i de pensar en ells és acollidora, això acabarà donant fruits en forma d'integració, perquè les persones no poden integrar-se en una societat que senten que els rebutja. Cal un canvi de mentalitat que només es podrà fer educant: a través de la família, l'escola, l'Església, les homilies.

Vostè ha manifestat que té confiança nul·la en la política. Però si no és en la política, en què s'ha de confiar?

Espero el canvi des de la societat abans que des de la política. La política anirà darrere la societat perquè els polítics per obtenir vots han d'assumir les demandes de la ciutadania. Canviar cor a cor, consciència a consciència, es feina.

Sembla que la cosa ara mateix va al revés, ja que entre les promeses de partits com ara Vox a les eleccions europees n'hi havia una que precisament proposava reforçar les fronteres. Què opina de la bona acollida d'aquests discursos per part de la societat?

Aquests discursos són escoltats perquè Vox diu en veu alta allò que altres no s'atreveixen a dir, però que pensen exactament igual. Un cop va venir a Tànger Jorge Fernández Díaz, ministre de l'Interior del govern espanyol, quan a la platja del Tarajal, a Ceuta, varen morir ofegats un grup de migrants a qui membres de la Guàrdia Civil van disparar amb pilotes de goma. Doncs resulta que el ministre va anar a la missa dominical a la catedral i a sobre va fer la col·lecta entre els fidels. Vaig donar gràcies a Déu perquè aquell dia jo no hi era. Si arribo a estar-hi, no sé què hauria passat: aquell home tenia les mans tacades per l'actuació a la frontera de les forces de seguretat de l'Estat i no pintava res allà. Un altre dia jo anava escoltant la ràdio en cotxe i vaig sentir que el mateix ministre anava a retre homenatge al Crist de Medinaceli. I vaig pensar: "Aquest home està omplint de Cristos la frontera i va a honorar un crist de fusta".

L'arquebisbe emèrit de Tànger critica la "indiferència" social davant les morts a les fronteres

"Trobo a faltar un compromís més radical de l'Església amb els emigrants"

SÍLVIA OLLER
 Barcelona

L'arquebisbe emèrit de Tànger, el frare franciscà Santiago Agrelo (Rianxo, A Coruña, 1942), es va convertir durant 12 anys en responsable de la diòcesi nord-africana i en una veu incòmoda per a les autoritats marroquines amb les seves declaracions sobre política migratòria. Sense pèls a la llengua, va tornar a parlar aquesta setmana a Barcelona, convidat al dinar col·loqui organitzat per la Tribuna Joan Carrera, en què va abordar, entre altres qüestions, el paper de l'Església i dels estats en les crisis migratòries que afecten milers de persones arreu del món.

"És ignominiós que es tingui una política de desinformació sobre el que passa a les fronteres", va advertir quan va començar la xerrada, i es va mostrar perplex davant la reacció gairebé anestesiada d'una societat davant els milers de morts que hi ha cada any. "És increïble i sorprenent que hi pugui haver centenars i milers de morts cada any a les nostres fronteres sense que això suposi per a la consciència comuna un toc d'atenció", va exposar. "Les fronteres maten i només hi son per impedir l'entrada dels pobres", va subratllar, i va recordar que "emigrar és un dret fonamental".

Agrelo va lamentar la "indiferència permanent" davant els drames que moltes vegades acaben en tragèdia i va culpar la classe política d'aquesta "immunitat". Va posar com a exem-

A. CODINACH / CATALUNYA CRISTIANA

Santiago Agrelo aquesta setmana a Barcelona

"Molts cristians, religiosos, sacerdots, laics i bisbes tenen una visió excloent del migrant"

ples tres de les crisis migratòries d'Espanya amb el Marroc, com els cinc emigrants tirotejats a la frontera de Ceuta el 2005, els 15 morts a la platja del Tarajal el 2014 quan provaven

d'arribar nedant a la zona fronterera o la tragèdia el 2022 a la tanca de Melilla, que va causar almenys 37 morts i 77 desapareguts, segons Amnistia Internacional. "Aquesta indiferència permanent o aquesta immunitat només és possible si alguna cosa no es veu o es justifica com a necessària per protegir-nos", va explicar el religiós, que ha mostrat de manera reiterada oposició a les tanques amb certes a les fronteres de Ceuta i Melilla. "Els cristians no podem separar la política i la lli-

bertat, la política i la justícia o la política i la humanitat, i em fa l'efecte que estan molt separades", va indicar.

Responent al públic assistent al col·loqui, el frare franciscà també es va mostrar crític amb el paper de l'Església. "Trobo a faltar un compromís més obert, decidit i radical de l'Església com a institució en aquesta qüestió; si s'hagués compromès obertament amb els emigrants, a la societat hi hauria una altra consciència i els polítics no haurien tingut cap més remei que prendre nota d'aquesta consciència social", va reconèixer i va assenyalar a mitjans afins a l'Església. "Aquests mitjans han respirat un aire xenòfob i islamòfob sempre, i això fa molt mal".

El religiós, que és doctor en Sagrada Teologia, va lamentar que "molts cristians, laics, religiosos, sacerdots i bisbes tenen i ajuden a tenir una visió excloent de l'emigrant". Una visió que els culpabilitza de minvar la societat del benestar, de quedar-se amb els llocs de treball, dels problemes d'inseguretat, delinqüència o el discurs d'aquí no hi caben tots... "No veurem mai els pobres si en ells no ens veiem a nosaltres mateixos", va manifestar el franciscà, que va lamentar que es pensí només en ells en termes econòmics. Agrelo va fer al·lusió a l'informe del Banc d'Espanya en què s'assenyalava que Espanya necessitaria 24 milions d'immigrants fins al 2053 per sostenir les pensions. "M'indigna perquè continuem sent amos de la mercaderia, se'ls permetrà entrar-hi perquè ens interessa, no perquè hi tinguin dret", esgrimeix.●

Deshumanitzar com a estratègia

Per Lluís Serra Llansana . dg.

30/06/2024

a **Gerasa**

La natura utilitza tot tipus de línies. La línia de l'horitzó, on es troba el cel i el mar sent difícil distingir un d'un altre. La línia serpentejant dels meandres d'un riu. La línia que construeix una cadena muntanyosa. Les de la natura són variades i existeixen sense més, amb major o menor impacte. Hi ha un altre tipus de línies, les que construïm els homes de manera arbitrària. Marquen territori, on es juga la supervivència i la possessió. Moltes reben el nom de fronteres, que exclouen els que no estan dins d'elles. En el fons, les fronteres són les cicatrius de la història. S'han dibuixat amb violència i amb abús de poder.

El passat 18 de juny, la Tribuna Joan Carrera va acollir la intervenció de Santiago Agrelo, franciscà i bisbe emèrit de Tànger. Va versar sobre *Migrants, una realitat a la llum de la fe*. En ella, va afirmar amb contundència: «Les fronteres maten i només estan per impedir l'entrada dels pobres». Perquè les notícies sobre les nombroses persones que moren en el seu intent de creuar les fronteres, s'utilitza una estratègia subtil i un engany que cal desemmascarar. Perquè les morts no preocupin i es vegin com a peatge normal i

irrellevant, cal deshumanitzar els qui intenten travessar-les. Se'ls presenta com a «irregulars, il·legals, sense papers...». Es tracta de desposseir-los de la seva dignitat personal. Adjectivar-los com «un perill i una amenaça». No se'ls anomena pobres, sinó delinqüents, que «assalten i envaeixen». Se'ls considera com «un exèrcit, una onada, una allau, un mal». Hi ha també altres col·lectius en la societat que, per motius polítics, socials o econòmics, es pretén deshumanitzar. Així és més fàcil combatre'ls. S'intenta que perdin la dignitat i el respecte. D'aquesta manera, no tenen dret a viure. Per aquest motiu, la seva mort resulta irrellevant o es redueix a una estadística repetitiva, que amaga una tragèdia immensa.

Certament, afrontar el repte de la immigració requereix una resposta social, política i econòmica de gran calat. Deshumanitzar-la no és la solució, però manipular-la, tampoc. Utilitzar-la per interès electoral o per generar por i rebuig, és pervers. S'ha convertit en una arma llancívola entre partits polítics, que s'utilitza sense cap escrúpol per reforçar les pròpies posicions. En parlar de persones, cal compaginar el capítol dels drets amb el dels deures, estudiar les causes que generen grans moviments migratoris per intervenir-hi, etc. Veure's privats del pa per menjar o dels mínims recursos sanitaris és molt greu, però encara dol més veure's sense drets, sense futur, sense esperança. Es tracta de «moltes vides que es trenquen», com recorda el papa Francesc a *Fratelli tutti*.

Acció Social, Papa Francesc, Pensament, Espiritualitat, Societat, Política, Teologia

Maristes

Mons. Santiago Agrelo, arquebisbe emèrit de Tànger

“El que admiro en els emigrants és la seva passió per la vida”

MAC
Barcelona

L'arquebisbe emèrit de Tànger, el franciscà Santiago Agrelo, va ser el protagonista de la vuitena edició de la Tribuna Joan Carrera, que va tenir lloc el 18 de juny passat a Barcelona. Parlem amb Mons. Agrelo sobre el drama humà que suposa la migració avui dia.

Com valora el moment actual de la migració a Europa?

No soc un expert en migració, no en conec xifres. Jo tan sols tinc present la vida coneguda de prop de molts d'aquests emigrants i m'imagino, des d'aquestes vides conegudes, com són les dels altres. D'ençà que em vaig acostar a aquest món, l'any 2007, fins avui, la situació de l'emigrant clandestí no ha fet més que empitjorar, però moltíssim. Estem parlant de disset anys, en què, si al començament, es trobaven en una situació inacceptable, avui no és que sigui doblement inacceptable, sinó moltíssimes més vegades inacceptable. I moltíssimes més vegades perillosa i amenaçadora per a ells. Això, segons la meua opinió, vol dir que la política no ha volgut abordar aquest tema. Ni tan sols en diré problema,

perquè per a la política no és un problema; és simplement quelcom que cal considerar i tractar, i possiblement resoldre. El problema el tenen els qui pateixen en els camins dels emigrants, els qui moren en els camins dels emigrants. Qui s'hagi acostat d'alguna manera a aquests camins sap que l'emigrant s'exposa a malalties, mutilacions, fam, set, fred, calor... i a la mort. El fet que la situació no tan sols no s'hagi resolt, sinó que hagi empitjorat, i que la previsió de futur sigui molt pessimista indica que hem arribat a un grau d'irracionalitat incomprensible, absurda i inhumana.

Falten més veus a l'Església, com la del papa Francisc, que parlin sense embuts sobre aquesta situació tan dramàtica?

L'Església som tots. Per tant, l'Església són aquells fidels que tenen un sentit d'acollida de l'emigrant com ho són aquells altres que tenen un sentiment de rebuig. Vull referir-me a l'Església com a institució i als seus mitjans de comunicació. Des que vaig arribar al Marroc, vaig lliurar una batalla particular sobre els mitjans de comunicació d'Església, als quals he sorprès en diverses ocasions com a manifestació o indicatiu d'una mentalitat subjacent —en aquesta mentalitat hi ha l'emigrant, sobretot musulmà— d'islamofòbia i de xenofòbia. Larvada tot el que es vulgui, però hi és present. És responsabilitat gran de l'Església a Espanya no haver tingut des de l'inici una actitud d'acollida, amb raó o sense, perquè a

l'Església no li correspon analitzar les raons per les quals un emigrant surt de casa seva i ve a la meua. A l'Església no li correspon aquesta feina. A l'Església li correspon atendre el qui té necessitat de ser atès, i la comunitat dels emigrants és una comunitat necessitada de tot. L'Església hauria d'estar amb ells, com una prioritat en la seva activitat apostòlica i evangèlica, duta a terme per homes i dones que pretenem ser seguidors de Jesús. En aquest sentit, encara avui trobo a faltar moltes coses.

Encara ens costa veure un germà en el refugiat, en el migrant?

Se suposa que un cristià hauria de tenir-ho fàcil. No cal dir que el cristià té sentit de la seva comunió amb Crist Jesús. Jo ja no soc capaç de pensar la meua vida fora del cos de Crist. Si tinc aquest sentit de la meua vida i del respecte que em tinc a mi mateix perquè no oblidó mai que soc cos del Senyor, tampoc no ho oblidó quan coincideixo amb la gent al carrer o quan rebo informació sobre els emigrants. A qualsevol camí del món, em trobi o no amb ells, per a mi es tracta sempre del Crist al qual estimo i que m'estima. Si aquest sentit de comunió —sense entrar en el tema de l'emigració específicament— el transmetéssim dins de les comunitats eclesials, aquestes comunitats, per naturalesa i per vocació, serien acollidores, comprensives i cuidadores, atendrien el Crist que s'acosta a la comunitat. No deixarien de veure Crist enlloc, ni en si mateixes ni en els qui truquen a la porta. Crec que a

l'Església ens queda molta feina a fer.

Què ens ensenyen els migrants i refugiats a la nostra societat?

El que em crida l'atenció, per no dir el que m'admira i em sorprèn, en els emigrants, és la seva fe; quan dic la seva fe és la seva passió per la vida, la seva valentia. Tenen capacitat per lluitar, per enfrontar-se a tot, fins i tot a la mort, simplement per realitzar un somni, creat per la realitat en què ells han nascut. Una cosa que m'agradaria dir-los i que no els he dit mai és el següent: "Esteu caminant cap al món que us ha esclavitzat, esteu caminant cap al món que us ha fet pobres, i temo que us integrareu de tal manera en aquest món que passareu d'oprimits a opressors." Aquesta idea sempre és amb mi, perquè està dins del sistema transformar-nos a tots, si no estem molt atents a nosaltres mateixos, en opressors dels altres.

La propera Jornada Mundial del Migrant i del Refugiat, que se celebrarà el 29 de setembre, té com a lema "Déu camina amb el seu poble".

Un lema que convida a la reflexió. Cada dia rebem notícies que per aquí han mort desenes de persones, per allà, centenars... I jo, com a fill de Déu, em qüestiono: "Déu meu, on són els meus germans?" La pregunta me la torna ell a mi, perquè l'encarregat de tenir-ne cura no és ell, soc jo. És ell qui em pregunta a mi: "On és el teu germà?" Hem d'aprendre a veure el món com un món de germans, no com un món de competidors, de possibles amenaces, d'enemics... L'Evangeli ens ha posat en la situació d'una relació molt especial amb els nostres enemics, i que consti que els emigrants no són els nostres enemics, però, tot i que ho fossin, es tracta de qui passa necessitat. Per tant, la fe reconeix sempre Crist Jesús en el poble, en el qui està abandonat a la vora del camí. I si prediquem un altre Crist, és un Crist fals.

Els CIE, els naufragis a la Mediterrània... la societat s'ha acostumat a aquests drames humans?

Crec que ni els coneix. Per a la societat, els emigrants no existeixen. N'hi van morir cent? No hi va morir ningú; no existeixen. Mentre no canviï alguna cosa dins d'aquest sistema nostre, que doni consistència personal als emigrants, no canviarà res. La lluita rau a restituir a totes les persones la seva dignitat. ■

"Hem d'aprendre a veure el món com un món de germans, no com un món d'enemics"

Mons. Santiago Agrelo expressa la seva preocupació per la crisi migratòria que afecta milers de persones.

Santiago Agrelo Franciscà. Arquebisbe emèrit de Tànger

“L’evangeli no es pot compaginar amb el rebuig de l’immigrant”

■ “Si l’Església tingués un discurs clar sobre l’acollida del dèbil, la qüestió de la immigració es tractaria d’una altra manera”

■ “Soc de missa de diumenge? Potser de missa diària? I tinc la consciència tranquil·la. Ah, però això no és l’evangeli, ho sento molt”

Mireia Rourera
 Barcelona

“No és el mateix llegir els evangelis en una catedral que llegir-los en una pastera; no és el mateix llegir-los sota la llum serena de les nostres esglésies que en la foscor inquietant dels espais de l’emigració; no és el mateix llegir-los en terra ferma que llegir-los agafat a una armilla salvavides enmig d’un mar hostil en el qual t’han deixat sol amb la mort. No és el mateix. Mai serà el mateix”, manté Santiago Agrelo, arquebisbe emèrit de Tànger, el darrer convidat a la Tribuna Joan Carrera el mes de juny passat.

Vostè què opinava sobre els immigrants abans que el destinessin a Tànger?

La visió que jo tenia abans d’anar al Marroc era exactament la que avui té la major part de la societat: que l’emigrant no té dret a entrar a Espanya, a Europa, a saltar les tanques, i que si li passa alguna cosa a la frontera, ell s’ho ha buscat. Aquest sentiment, aquest pensament va canviar tan aviat com em vaig trobar amb ells cara a cara. I no van necessitar ni amenaçar-me ni res, simplement trucar a la meua porta i poder veure què estava vivint. Aleshores t’adones que aquesta gent té dret a anar a totes les portes i si es tanquen totes tenen dret a entrar per les finestres. Nosaltres estem trepitjant els seus drets, el seu dret fonamental a cercar-se un futur. El dret a emigrar és un dret reconegut a la Declaració Universal dels Drets Humans.

Se’ls tracta malament a les fronteres? Vostè s’ha significat denunciant el tracte que reben.

No és ni tan sols una qüestió de tracte, és una qüestió d’existència mateix. Fan com si no existissin, se’ls aparta com s’aparten les escombraries del carrer. No tenen drets, no són ningú.

Quan els veiem pel carrer no ens hi fixem. Com si ens molestessin.

L’arquebisbe emèrit de Tànger, Santiago Agrelo, va ser el darrer convidat de la Tribuna Joan Carrera ■ JUANMA RAMOS

No és com si ens molestessin, és que la societat ha interioritzat la certesa que molesten. Davant d’aquesta realitat els serà molt difícil integrar-se a la nostra societat; primer, si no tenen regularitzada la seva situació, si no tenen un document ni tan sols poden caminar tranquil·lament per un carrer sense que els aturin les forces de l’ordre. Segon, perquè no tenen feina, que és la situació en què es troben habitualment la majoria. Parlo dels africans, que són els que conec més.

No fem la crítica del mal que va fer Europa i Occident en general quan van colonitzar Àfrica.

Algú hauria d’explicar com és possible que el continent més ric en matèries primeres essencials i amb una densitat més baixa de població sigui on hi ha la gent més pobre. El mapa d’Àfrica al segle XX és el mapa europeu i occidental i si avui nosaltres tenim un estil de vida, un nivell de vida, unes possibilitats de vida que els africans no tenen, els tenim perquè els els hem pres a ells.

Però a ells els criminalitzem?

És el discurs del carrer, sense cap fonament a la realitat. I no és tan sols l’extrema dreta que el fa servir (parlar de sense papers, d’il·legals, d’irregulars...).

La política amb els migrants no canvia ni amb la dreta ni amb l’esquerra. És una de les grans desil·lusions que he tingut, que han fet que ara ja no cregui en cap partit, en cap polític. En matèria d’immigració, per mi va anar malament amb Aznar, amb Rajoy, amb Zapatero i està anant fatal amb Sánchez, i en cap d’aquests governs hi ha l’extrema dreta. La diferència és que l’extrema dreta té la gosadia de dir què farà i els altres s’amaguen i és més detestable perquè acabanen fent el mateix dient que faran una altra cosa.

I els cristians què han de fer? L’evangeli no es pot compagi-

nar amb el rebuig de l’immigrant. Jo puc ser un bon cristià perquè compleixo els manaments de l’Església? Soc un bon cristià perquè freqüento els sagraments, soc de missa de diumenge, potser fins i tot de missa diària? I tinc la consciència tranquil·la. Ah, però això no és l’evangeli, ho sento molt. Què em dirà el Senyor si em presento davant d’ell? Jesús fou ungit per l’Esperit de Déu i enviat a ser bona notícia per als pobres. Evangelitzar els pobres és ser bona notícia per als pobres i jo entenc que no hi ha església que no sigui el cos d’aquest Crist Jesús ungit per l’Esperit Sant i enviat a evangelitzar els pobres. Així, si algú em vol dir com és com a cristià, que em digui com és amb els pobres.

L’Església és massa estructura, massa feixuga?

És molt possible que el cristianisme que a mi em permetia identificar-me com a cristià perquè vaig rebre determinats sagraments, participo en determinats ritus, tinc uns determinats principis morals... es deixi enrere les pàgines que han de ser les més compromeses, amb l’emergència de la immigració, per exemple.

Si algú em vol dir com és com a cristià, que em digui com és amb els pobres

Reivindica un cristianisme més compromès?

Un es pregunta: què ha quedat de la comunitat de l’Església? Què ha quedat de l’evangeli? I em fa por perquè en el tema de la immigració no sé si encara anem a pitjor. Des que vaig tenir la sort d’apropar-me a aquest món, quan vaig anar al Marroc, el 2017, la situació dels migrants no ha fet més que empitjorar. I no només perquè augmenten els morts, sinó també perquè augmenta la repressió, la cruel indiferència davant el seu sofriment, la política cap a ells és més dura i socialment se’ls culpa a ells de ser pobres. Són víctimes del sistema econòmic i ningú està disposat a renunciar a res perquè ells tinguin la possibilitat de tenir alguna cosa. Per a l’Església això és un desafiament molt gran. Si l’Església tingués un discurs clar sobre l’acollida de l’altre, l’acollida del dèbil, l’acollida del necessitat, la qüestió de la immigració s’estaria tractant d’una altra manera. ■